

Det sidste punkt på dagsordenen er:

8) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 94: Forslag til folketingsbeslutning om forsvarsloven.

Af Line Barfod (EL) m.fl.
(Fremsættelse 03.02.2009).

Kl. 14:00

Forhandling

Anden næstformand (Søren Espersen):

Forhandlingen er åbnet. Forsvarsministeren.

Kl. 14:00

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Forsvarslovens § 17, stk. 1, nr. 1, har følgende ordlyd:

»Under krig eller andre ekstraordinære forhold kan forsvarsministeren uden retskendelse træffe foranstaltninger som omhandlet i grundlovens § 72 over for telefonsamtaler, postforsendelser og anden kommunikation.«

Forslagsstillerne bag beslutningsforslaget synes at lægge op til, at det er Folketinget selv, der med det foreliggende beslutningsforslag skal beslutte, om de i forsvarslovens § 17 indeholdte kriterier er opfyldt. Her må jeg altså lige så stille sige, at jeg synes, forslagsstillerne principielt på flere punkter går helt galt i byen.

Det er sådan set Folketinget selv, der bl.a. med en række bestemmelser i forsvarsloven har tillagt forsvarsministeren beføjelse til at kunne iværksætte en række særlige foranstaltninger i de helt ekstraordinære situationer, hvor det må vurderes påkrævet af hensyn til statens handlefrihed og sikkerhed.

Flere af de foranstaltninger, som ministeren, altså nu mig, har fået beføjelser til, har en karakter, der gør, at det i en konkret situation vil være helt åbenlyst, at de er iværksat. Det vil f.eks. nok ikke være hemmeligt ret længe, hvis der blev indkaldt hjemsendte værnepligtige, eller hvis forsvaret begyndte at regulere fiskeri, sejlads og lufttrafik. Andre beføjelser må dog i en helt konkret situation nødvendigvis finde anvendelse med absolut diskretion for at kunne opfylde deres formål. Og det gælder altså navnlig bestemmelsen i forsvarslovens § 17, stk. 1, nr. 1, som jeg må forstå at dette beslutningsforslag primært er rettet mod.

Om denne bestemmelse kan jeg mere generelt oplyse, at den med let varierende ordlyd har været at finde i forsvarsloven siden 1951, så der er altså ikke tale om en ny lov eller bemyndigelse. Som det fremgår af bestemmelsens ordlyd, er

det forsvarsministeren, som er tillagt beføjelsen til at vurdere, om bestemmelsens kriterier er opfyldt, og om bestemmelsen dermed eventuelt skal anvendes. Med beslutningsforslaget lægges der som nævnt op til, at Folketinget skal beslutte, om de i bestemmelsen indeholdte kriterier er opfyldt. Umiddelbart synes det helt overordnet at harmonere dårligt med principperne i øvrigt om forholdet mellem den lovgivende og den udøvende magt.

Til spørgsmålet om en eventuel konkret anvendelse af bestemmelsen vil jeg godt knytte nogle bemærkninger.

Først vil jeg sige, at det følger af bestemmelsens ordlyd og sagens natur, at bestemmelsen i forsvarslovens § 17 kun meget sjældent vil finde anvendelse, og at dens anvendelsesområde generelt kun kan antages at dække forhold, hvor statens handlefrihed og sikkerhed er truet. Her til kommer, at en eventuel anvendelse af bestemmelsen, i det omfang landet ikke befinder sig i en helt åbenlys krigssituation, må vurderes typisk at ville være baseret på et efterretningsmæssigt grundlag, som kun regeringen og altså ikke det samlede Folketing vil være i besiddelse af. Det er altså sådan, at Folketinget med bestemmelsen ved lov har tillagt forsvarsministeren nogle beføjelser, som kan anvendes under helt ekstraordinære forhold.

Det er også sådan, at der ved lov rent faktisk er sikret parlamentarisk indsigt med en eventuel anvendelse af bestemmelsen, idet regeringen i medfør af loven om Folketingets Kontroludvalg er forpligtet til at holde udvalget orienteret om væsentlige omstændigheder af sikkerhedsmæssig karakter, og i overensstemmelse hermed underretter regeringen, såfremt det måtte være aktuelt, Kontroludvalget om bestemmelsens anvendelse.

Det skal i samme forbindelse nævnes, at en offentliggørelse af oplysninger om en faktisk anvendelse af bestemmelsen ville kunne føre til, at øjemedet forspildes, og dermed undergraves selve formålet med bestemmelsens eventuelle anvendelse. Dette gælder også en oplysning om, at bestemmelsen ikke anvendes, idet det ville kunne danne basis for modsatte slutninger i en situation, hvor myndighederne ikke ville kunne oplyse, at bestemmelsen ikke var under anvendelse.

Når det så er sagt, og da jeg selvsagt er helt opmærksom på, at nogle, og der tænker jeg selvfølgelig på forslagsstillerne, finder det utilfredsstillende, skal jeg endnu en gang understrege, at